

YEMEN

FOLKMÄNGD: 21,5 milj. / HUVUDSTAD: Sana'a

GRUNDLÄGGANDE ILO-KONVENTIONER SOM RATIFICERATS: 29 – 87 – 98 – 100 – 105 – 111 – 138 – 182

■ ”Enorganisationssystemet” finns fortfarande kvar. Ändringar av arbetsmarknadslagen övervägs, men det finns fortfarande alltför många begränsningar av de fackliga rättigheterna. Det finns betydande restriktioner för kollektiva förhandlingar och strejkrätten och skydd mot arbetsgivarnas antifackliga diskriminering saknas.

LAGSTIFTNINGEN

Arbetsmarknadslag

2002 års arbetsmarknadslag överensstämmer med några av bestämmelserna i ILO:s grundläggande konventioner, men innehåller fortfarande stränga restriktioner för de fackliga rättigheterna. Ett utkast till arbetsmarknadslag innehåller väsentliga förändringar, särskilt förslaget om att utländska löntagare ska få gå med i fackföreningar. Det förefaller emellertid som om de inte kommer att kunna väljas till förtroendeuppdrag.

Restriktioner för fackligt medlemskap och val till förtroendeposter

Lagförslaget innehåller fortfarande vissa restriktioner, som att hushållsanställda och statstjänstemän inte får gå med i fackföreningar. Dessutom får ungdomar mellan 16 och 18 år bara gå med i facket om deras vårdnadshavare tillåter det. Fackliga organisationer måste vara officiellt registrerade och det råder fortfarande förbud mot anslutning till internationella fackliga organ. Det finns inga krav på minsta antal medlemmar i fackföreningar och löntagare får organisera sig efter yrke eller bransch.

En enda centralorganisation

Lagen erkänner föreningsrätten, men alla fackföreningar måste tillhöra General Federation of Workers Trade Unions of Yemen (GFWTUY), som är den enda fackliga paraplyorganisationen. Det är bara GFWTUY:s allmänna representantskap som kan upplösa fackföreningar. Monopolet kan komma att ifrågasättas när alla hänvisningar till GFWTUY tas bort ur lagen.

Strikta villkor för strejkrätten

Lagen erkänner strejkrätten men inför strikta villkor. Strejker får bara utlysas sedan procedurerna för konfliktlösning fullföljts. Tvister kan överlämnas till obligatorisk medling på begäran av en av parterna och i så fall uppskjuts strejken i 85 dagar. Förslaget om strejk måste läggas fram för minst 60 procent av alla berörda löntagare och 25 procent av dem måste rösta för det. En strejk måste röra mer än två tredjedelar av arbetsgivarens anställda och ha tillstånd från GFWTUY. Strejk måste varslas tre veckor i förväg.

Strejker är förbjudna inom vissa sektorer, som hamnar, flygbolag och sjukhus och inga strejker får genomföras för ”politiska ändamål”.

Inget skydd mot antifacklig diskriminering i lagförslaget

Lagförslaget innehåller inga bestämmelser eller straff som skyddar anställda från chefernas antifackliga diskriminering eller fackföreningar från arbetsgivares ingripanden.

Veto mot kollektivavtal

Löntagarna får förhandla kollektivt men Arbetsmarknadsministeriet kan inlägga veto mot alla avtal. Kollektivavtal som ”kan medföra skada för landets säkerhet eller ekonomiska intressen” kan upphävas. ILO har begärt att regeringen ändrar förslaget så att den bara ska kunna vägra registrera ett kollektivavtal om det är bristfälligt ur procedursynpunkt eller inte respekterar miniminormer i arbetsmarknadslagen.

RÄTTIGHETERNA I PRAKTIKEN

GFWTUY hävdar att man inte har någon koppling till regeringen och det finns några fackföreningar utanför GFWTUY.

Strejker förekommer, utan repressalier, och kan leda till att löntagarnas krav tillgodoses.

Antifacklig diskriminering

Bristen på lagstadgat skydd för fackligt aktiva speglas i diskrimineringen av dem i form av omplaceringar, degraderingar och avskedanden, i synnerhet inom den privata sektorn.

Arbetsgivare bekämpar organisering och förhandlingar

Många privata arbetsgivare tillåter inte sina anställda att organisera sig, och i både offentlig och privat sektor förbjuder arbetsgivarna ofta fackföreningarna att förhandla om kollektivavtal.

■ KRÄNKNINGAR UNDER ÅR 2006

Repressalier mot strejkande

Ledarna för Yemens lärarförbund greps efter att de organiserat en demonstration i mars. Deltagarna protesterade mot att en lag från 2005 om lönehöjningar inte tillämpades. Efter demonstrationen blev många lärare hotade, suspenderade eller förflyttade till platser lång ifrån sina hem.